

Svetovni glasnik o slovenski manjšini na Madžarskem

Objavljeno dne: 06.08.2015

Avtor članka: Vesna Vukšinič Zmaić

Tokrat vam predstavljamo vsebine in ustanovitelja spletne strani Vendvidek. Leta 2005 sta jo zagnala Tibor Horvat in Joël Gerber in ni jih malo, ki so prav z njeno pomočjo izvedeli za obstoj slovenske manjšine na Madžarskem, še več pa je takih, ki so prek nje poiskali svoje korenine. Tibor Horvat ima magisterij iz ekonomije, političnih ved in medijskih študij, Joël Gerber pa magisterij iz zgodovine, angleškega jezika in književnosti. Oba sta učitelja nemščine kot drugega tujega jezika, združil pa ju je skupni interes po raziskovanju zgodovine etničnih manjšin.

Projekt, ki sta ga zagnala s spletno stranjo, jima omogoča interaktivno razpravo o razgibani zgodovini in raznoliki kulturi slovenskega Porabja, Horvat pa čuti tudi osebno pripadnost, saj ga s Porabjem vežejo družinske korenine. Po očetovi strani namreč prihaja iz Števanovcev (madž. Apátistvánfalva).

Vse se je začelo, ko je Tibor želel izvedeti več o svojih slovenskih koreninah, Joël pa o kulturi slovenskih manjšin. Ko sta delala raziskavo in po internetu iskala vire informacij, sta našla nekaj gradiva v madžarskem in slovenskem jeziku, skoraj nobenih podatkov pa v angleščini ali drugih jezikih.

Prepričana sta bila, da je na svetu veliko potomcev Slovencev iz Porabja, ki ne znajo govoriti slovensko, zanima pa jih zgodovina porabske pokrajine in njenih ljudi. Tako sta pred desetimi leti postavila spletno stran v nemškem in angleškem jeziku ter predstavila madžarske Slovence. Bila sta prva, ki sta začela na spletu objavljati razpoložljive informacije o slovenskem Porabju (madž. Vendvidék) za širšo javnost. V skladu s popisom je leta 2011 slovenska skupnost na Madžarskem štela samo še 3000 ljudi in njun cilj je bil, da Slovenci na Madžarskem ne utonejo v pozabo.

S spletno stranjo želita prispevati k ohranjanju kulturne dediščine slovenske manjšine, zlasti na področju zgodovine, kulture in tradicije. Njun cilj je, da predstavita slovensko porabsko prebivalstvo širši mednarodni javnosti. Prav tako želita potomce porabskih Slovencev v angleško in nemško govorečih območjih nagovoriti v maternem jeziku in jih poučiti o njihovem izvoru, poreklu.

Posamezniki iz tujine in ZDA, ki so iskali informacije o življenju in ljudeh iz Porabja, niso pa imeli znanja slovenskega ali madžarskega jezika, so, pred postavitvijo spletne strani Vendvidék leta 2005, neuspešno iskali svoje prednike ali poreklo. Na spletni strani je predstavljenih sedem vasi iz slovenskega Porabja, kjer lahko izveste več o kulturi in običajih, plesih, verovanjih in lokalni kulinariki.

Vsi, ki bi radi raziskovali in bolje spoznali jezik, pa imajo na spletni strani na voljo angleško/nemško/porabski slovar. Porabščina je lokalno slovensko narečje, ki ga danes še deloma govorijo v slovenskem Porabju. Joël in Tibor sta bila dolgo časa redna obiskovalca prireditelj in dogodkov sedmih slovenskih vasi v Porabju, da bi tako lahko o dogodkih osebno doživeto poročala za svojo spletno stran.

Najbolj priljubljena in obiskovana kategorija na spletni strani je "Rodoslovje", ki vsebuje galerijo fotografij z nagrobnimi spomeniki iz pokopališč porabskih vasi. Zahvaljujoč temu segmentu, si lahko potomci Slovencev iz Porabja, ki živijo v tujini, ogledajo zadnje počivališče umrlih prednikov iz Porabja. S pomočjo nagrobnih podatkov pa dobijo tudi več informacij o prednikih.

Kar nekaj posameznikov iz ZDA in ostalih, ki živijo izven madžarske meje, je poiskalo stik s Tiborjem in Joëlom v želji po podrobnejših podatkih o družinskih članih, dediščini in zgodovini regije. Že nekaj družin je preko njune spletne strani našlo daljne sorodnike.

Spletna stran vsebuje knjigo gostov, ki dokazuje, da je število ljudi, ki jih zanima zgodovina in kultura etničnih skupin, veliko. Da prebivajo Slovenci v Avstriji in Italiji, je splošno znano, za obstoj slovenske manjšine na Madžarskem pa bistveno manj. Ni zanemarljivo tudi, da spletna stran privabi v Porabje tudi marsikaterega turista iz vzhodne Avstrije.

Leta 2007 sta postavila razstavo v štirih jezikih (slovenski, madžarski, angleški, nemški) o izselitvi porabskih in prekmurskih Slovencev v ZDA z naslovom: »*Võra bibe, sunce mi zahaja, zdaj se dragi v Ameriko odpravlja ...*«. Razstava je gostovala na Madžarskem in v Sloveniji, vsem zainteresiranim pa Joël in Tibor z veseljem predstavita zgodovino porabskih Slovencev iz prve roke in jih popeljeta po poteh slovenskega Porabja in sedmih vasi. S svojim znanjem in predanostjo sta mnoge navdušila nad slovenskim Porabjem.

Njun projekt je hvale vreden in zagotovo pripomore k večji prepoznavnosti zgodovine slovenske skupnosti na Madžarskem.

<http://www.rodnagrada.si>